

Rapportbesprekingen

Feenstra H. 2005. Vogels, amfibieën, reptielen en zoogdieren in het Witterveld 2004. Bureau De Kraanvogel 2005/2. Fochtelo. 27 pp + bijlagen

In opdracht van de Provincie Drenthe voerde bureau Vogelinventarisatie De Kraanvogel een volledige vogelinventarisatie uit in het Witterveld. Het gebied is eigendom van het Ministerie van Defensie. Beheeringrepen hebben het gebied in de loop der tijd geleidelijk natter gemaakt en met beweiding en het verwijderen van opslag wordt getracht het gebied open te houden.

In totaal werden 66 soorten broedvogels aangetroffen. Hieronder bevonden zich Rode Lijstsoorten als Wintertaling (6), Groene Specht (1), Paapje (3), Graspieper (23), Grauwe vliegenvanger (11), Kneu (13), Koekoek (6), Matkop (4), Veldleeuwerik (21), Wielewaal (1) en Tapuit (2). De twee Tapuiten bevonden zich binnen de enige concentratie van konijnen. Uit vergelijkingen met eerder broedvogelinventarisaties (1982-84 en 1996-2003) komt een toename aan het licht van Roodborsttapuit, Boomleeuwerik, Boompieper, Buizerd, Dodaars, Grasmus en Kleine Bonte Specht. Deze ontwikkeling loopt vrijwel in de pas met de ontwikkelingen op veel Drentse Heideterreinen. Hetzelfde geldt voor negatieve trends zoals die zijn vastgesteld bij Paap, Tapuit, Kneu, Wintertaling en Wulp.

Groot pluspunt van het onderzoek in het Witterveld is de aandacht voor niet-broedvogels gedurende herfst en wintermaanden. De Toendrarietgans blijkt onregelmatig in het gebied te slapen. Voor de rest is het aantal pleisterende watervogels vrij gering, waarbij het hoofdzakelijk gaat om Smient (60-70) en Wilde Eend (maximaal 260). De onregelmatige bezetting van de slaapplekken van ganzen en eenden zou verkaard kunnen worden door illegale jachtpraktijken en de aanwezigheid van wandelaars met honden. Wel bevonden zich kleine slaapplekken van Blauwe Kiekendief (3 ex.), Smelleken (incidenteel) en Velduil (1-2 ex.) in het gebied. Watersnip maar ook Bokje, Houtsnip, Groenpootruiter, Witgatje en Oeverloper gebruikten het gebied als rust- en slaapplek, zij het in kleine aantallen. Door het gebied verder te vernatten en opslag gefaseerd te verwijderen kan het gebied aantrekkelijker worden gemaakt voor Kraanvogels. Het grootste zorgpunt is het handhaven van rust. Het gebied is momenteel vrijwel geheel afgesloten voor publiek in verband met activiteiten van defensie. Desondanks blijken wandelaars het gebied wel te betreden en vogels te verontrusten. Er wordt voorgesteld om het zandpad aan de zuidzijde van het gebied af te sluiten en een ruime bufferzone in te stellen om de ergste problemen te voorkomen. Los hiervan staan er nog diverse ontwikkelingen op stapel die de rust niet zullen bevorderen zoals de toekomstige activiteiten van de Luchtmobiele brigade in het aangrenzende oefenterrein 'De Haar' en extra activiteiten op het TT-circuit. In hoeverre het speelt is me niet bekend, maar een mogelijke recreatieve openstelling van het gebied op een steenworp afstand van Assen hoort op z'n minst thuis in het rijtje der potentiële bedreigingen. -Bert Dijkstra-

Poortstra J. 2005. Kartering van broedvogelterritoria in de Beelestukken broedseizoen 2005. Rapport in eigen beheer.

Een beknopt rapport met resultaten van de broedvogelinventarisatie in de Beelestukken (14,2 ha) in 2005. Het complex van ruige en natte graslanden met lokaal braamstruwelen

en bomen maakt onderdeel uit van de Peizermaden. Meest opvallende gebeurtenis is de vestiging van een paartje Grauwe Klauwier. In de verslagen van afzonderlijke bezoeken wordt uitgebreid ingegaan op het zekere broedgeval met in totaal 6 nestjongen. Verder broedden er in het gebied o.a. Roodborsttapuit (2), Paapje (1), Graspieper (7) en Kneu (1). Ten opzichte van voorgaande jaren werden geen opvallende veranderingen waargenomen.
-Bert Dijkstra-

Poortstra J. 2005. Kartering van broedvogelterritoria in de Weeringsbroeken, onderdeel van de Peizermaden broedseizoen 2005. Rapport in eigen beheer.

In 2005 weer een uitgebreid verslag van de broedvogels van de Weeringsbroeken, een 100 ha groot grasland(ruigte)reservaat in de Peizermaden. Graspieper en Veldleeuwerik lieten ten opzichte van 2004 een toename zien. Met een dichtheid van 42 paar/100 ha bereikt de laatstgenoemde soort een ongekennde hoogte. De toenemende verruiging speelde Rietzanger, Blauwborst en Rietgors in de kaart, en mogelijk om dezelfde reden vestigde de Sprinkhaanzanger zich als nieuwkomer met 3 paar. Kievit, Grutto, Scholekster en Wulp gingen achteruit. Het overzicht van de resultaten wordt gevolgd door verslagen van de gebrachte bezoeken met leuke waarnemingen zoals een Bruine Kiekendief die een Reebok verjaagt. Een eenvoudige biotopenkaart met daarin bijvoorbeeld een overzicht van rietkragen en verruigde percelen zou een goede aanvulling zijn op de gebiedsbeschrijving. Relaties met broedvogelverspreiding moeten hiermee gemakkelijk te verklaren zijn. -Bert Dijkstra-

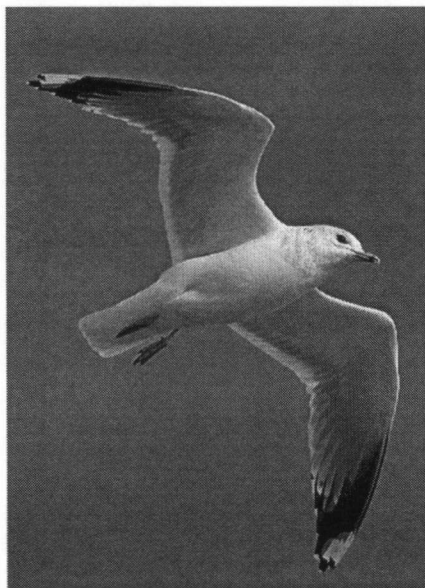
Van Vemden F. 2005. Steenuilen in Ruinen e.o., Dwingeloo e.o., Wittelte en Ruinerwold 2005. Vogelwacht Uffelte. Rapport in eigen beheer, Uffelte. De populatie Steenuilen in zuidwest Drenthe behoort tot de best onderzochte en gedocumenteerde van Drenthe. Vogelwerkgroep Uffelte e.o. stopte in 2005 weer veel tijd in bescherming en onderzoek van deze uilensoort. Naast een beschrijving van het biotoop en de verslechtering/verbeteringen daarvan, is er aandacht voor de vele gevaren waaraan Steenuilen blootstaan. Van de 35-36 paar grote populatie die in het gebied Ruinen-Ansen-Dwingeloo-Eemster aanwezig is, sneuvelen ten minste twee reproducerende vrouwtjes in het verkeer. Van de 35 paren broedde 80% in kasten. Nestkasten blijken punt van aandacht te zijn omdat deze niet altijd aan de eisen van Steenuilen voldoen en de Vogelwerkgroep blijft werken aan het ontwerpen van de ideale kast.

In 28 kasten werden broedsels aangetroffen, waarvan 10 (36%) mislukten. In de rapportage wordt een link gelegd tussen mislukte nesten en Steenmarters. In twee gevallen zijn hiervoor duidelijke aanwijzingen gevonden (latrines van Steenmarters in kasten met mislukte legfels), maar in de overige gevallen is het tasten in het duister. In 5 (?) gevallen werden legfels verlaten en geconstateerd dat hier de vrouwtjes waren verdwenen. In totaal vlogen er 57 jonge Steenuilen uit. Overigens zijn alle broedlocaties over de periode 2001-2005 duidelijk in een tabel beschreven, evenals de broedresultaten per bezette kast. Uitvoerige teksten, waar het enthousiasme van de schrijver vanaf straalt, ondersteunen de tabellen. Een korte tabel met totaaloverzichten van bijvoorbeeld verliesfactoren, legfelsgrootte e.d. en grafieken van de aantalonwikkeling zou het geheel overzichtelijker maken.

Het jarenlange ringen begint z'n vruchten af te werpen nu het aantal terugmeldingen (19 in 2005) van als adult of juveniel geringde Steenuilen toeneemt. De terugmeldingen worden van geval tot geval beschreven. Er blijken nogal wat wisselingen plaats te vinden tussen diverse nestkasten. Een kaartje met daarop per geval de afstanden tussen ring- en vindplaats zou een waardevolle aanvulling zijn om het dispersiegedrag van de Steenuil in beeld te brengen. Al met al is de informatie die in dit gebied is verzameld een goede basis voor een eventueel artikel, misschien in DV 20?? De groep van 14 beschermers heeft met de rapportage een mooi stukje beschermingswerk onder de aandacht gebracht. -Bert Dijkstra-

Vogelwerkgroep Vliegvlug 2005. De Ganzenveer, jaargang 2005. Rapport in eigen beheer.

Een verslag van een breed georiënteerde vogelwerkgroep die actief is in de omgeving van Meppel, Nijeveen en Noordwest Overijssel. Het verslag behandelt o.a. resultaten van beschermingsactiviteiten en inventarisaties van roofvogels, weidevogels, Kerk- en Steenuilen, Oeverwaluwen en IJsvogels. Aantallen en reproductie van roofvogels worden beschrijvend weergegeven. Meest opvallende roofvogel in het rijtje is de Boomvalk. Er is uitgebreid aandacht voor het verloop van het broedseizoen van de weidevogels. Na jaren met slechte broedresultaten (predatie) nam het aantal weidevogels sterk af. Broedresultaten waren in 2005 iets beter, maar het koude en natte weer begin mei heeft vermoedelijk wel veel kuikensterfte opgeleverd. In totaal werden 17 Kerkuilkasten bezet, resultaten zijn per locatie in tabelvorm gepresenteerd. Van de Steenuil werden 9 broedlocaties ontdekt (Overijssel), waarvan op 4 locaties jongen zijn uitgevlogen. Mede dankzij goed onderhoud van Oeverwaluwvallen nam het aantal broedparen toe van 190 naar 360. -Bert Dijkstra-

Stormmeeuw, Schiermonnikoog 28 oktober 2005 (E. Schoppers). *Common Gull*, Schiermonnikoog 28 oktober 2005.